

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА
„Логопедичен мениджмънт при гласови и плавностни нарушения на речта“

СПЕЦИАЛНОСТ ЛОГОПЕДИЯ

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Логопед (говорен и езиков терапевт)

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 1 година

Условие за прием: завършили ОКС бакалавър или магистър по логопедия

**КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА СПЕЦИАЛНОСТ: ЛОГОПЕДИЯ**

за образователно-квалификационна степен : МАГИСТЪР
по програма: ЛОГОПЕДИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ ПРИ ГЛАСОВИ И ПЛАВНОСТНИ
НАРУШЕНИЯ НА РЕЧТА
с професионална квалификация: ЛОГОПЕД (ГОВОРЕН И ЕЗИКОВ ТЕРАПЕВТ)

Настоящата магистърска програма е предназначена за бакалаври по логопедия, които имат основна базисна подготовка за два модула комуникативни нарушения: гласови и плавностни. Обучението се осъществява в два семестъра, завършва със защита на дипломна работа и цели разширяване и задълбочаване на знанията и уменията относно всички теоретични и практико-приложни аспекти на заекване, запъване нарушенията на гласа. Квалификационната характеристика за образователно квалификационна степен “магистър” с професионална квалификация “логопед” е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми.

Квалификационната характеристика на специалността “Логопедия” е съобразена с професионалната реализация и квалификационния стандарт на завършилите специалисти в Европейския Съюз и е утвърдена заедно с учебния план от КС, ФС и АС на Университета.

I. Професионални качества и компетенции на завършилите специалността:

- притежава задълбочени теоретични и практически знания и умения, които обхващат етиологията, симптоматиката, диагностиката и логопедичната работа при лица с гласови и плавностни нарушения;
- организира, ръководи и извършва логопедична работа в логопедични кабинети в предучилищните и училищни общообразователни и специални заведения, в социалните домове и центрове, в заведения от системата на общественото здраве; в диагностични, рехабилитационни и ресурсни центрове;

- проявява самокритичност и критичност при оценяване на необходимостта от продължаващо обучение за себе си и за управляваните него от човешки ресурси;
- води документацията в логопедичния кабинет и/или сектора, който завежда, като спазва заложените международни и национални стандарти;
- провежда консултации и превантивна дейност по проблемите на гласовите и плавностните нарушения;
- открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси информация, за да ги запълни;
- открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите за него хора;
- избира и планира подходящи съвременни и доказали ефективността си терапевтични интервенции, техники и инструментално оборудване, като включва и ключови фигури от обкръжението на клиента;
- притежава умения за анализиране, генериране и интегриране на нови знания в процеса на диагностика и терапия на гласовите и плавностните нарушения;
- разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях, като проявява креативност, критичност и гъвкавост;
- спазва етичния кодекс на логопеда;
- измерва различните нива на ефикасност и ефективност от логопедичната работа с лица с гласови и плавностни нарушения и прилага най-добрите практики, основани на доказателства;
- документира реакцията спрямо терапията и всякакви промени в терапевтичния план;
- своевременно насочва клиента с гласови и/или плавностни нарушения към други специалисти при необходимост и по подходящ начин;
- демонстрира високо ниво на професионални компетенции при представянето на собствените си постижения и схващания пред специализирана и неспециализирана аудитория;
- извършва изследвания, научна и научно-приложна работа в областта на гласовите и плавностните нарушения.

II. Теоретична и практическа подготовка на завършващите специалността

По време на обучението си студентът разширява теоретичните си и практически познания, като формира нови и допълващи умения за диагностична и терапевтична работа с лица с езикова и говорна патология. Тези знания обхващат: определение, етиология, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, логопедична работа за речевите, езиковите нарушения, както и специфични компетенции за гласовите и плавностните нарушения.

Специализиращата подготовка предполага овладяването на знания и умения в областта на следните видове гласови и плавностни нарушения:

- неврогенни гласови нарушения;
- психогенни гласови нарушения;
- функционални гласови нарушения;
- спазмодични дисфонии;

- конгенитални дисфонии;
- фонотравми и травматично свързани дисфонии;
- ларингектомия;
- нарушения на гласовия резонанс;
- заекване;
- запъване;
- смесени форми;
- нарушения на плавността при неврологични заболявания;
- нарушения на плавността при генетични синдроми.

Конкретните теоретични и практически знания и умения се придобиват посредством учебни дисциплини, включващи лекции, семинарни и практически упражнения за посочените за специализирана подготовка нарушения, завършващи с писмен изпит. Изследователските знания и умения се придобиват чрез обособена учебна дисциплина за статистически анализ на данни. Придобитите знания и умения за целия период на обучение се оценяват посредством защита на дипломна работа.

Заявените професионални качества и компетенции се придобиват и посредством две еднокласни клинични практики. По време на посочените практики студентите работят самостоятелно с лица с гласови и плавностни нарушения под ръководството на висококвалифицирани логопеди, а придобитите от тях умения се оценяват посредством текущи оценки. Практически умения: Дипломираният магистър-логопед следва да има сформирани умения самостоятелно и в екип да оценява комуникативните дефицити и потребности на лица с гласови и плавностни нарушения, да планира и реализира съвременни терапевтични логопедични програми.

III. Перспективи за реализация:

Със завършена степен “магистър” логопедът може да има следната реализация:

- организира, ръководи и осъществява цялостната работа по логопедия в системата на:
  - в логопедични кабинети в предучилищните и училищни общообразователни и специални заведения;
  - в социалните домове и центрове;
  - в заведения от системата на общественото здраве;
  - в частни логопедични кабинети и центрове, както и структури към НПО;
  - в клинични, диагностични, рехабилитационни и ресурсни центрове и др.
- в клиничните заведения участва съвместно с лекуващия лекар в определянето на рехабилитационния потенциал на лицата с езикова и/или говорна патология;
- води документацията в логопедичния кабинет и/или сектора, който завежда;
- провежда консултативна и превантивна дейност;
- участва в обучението на студенти в ОКС „Бакалавър“ по логопедия;
- извършва обследвания, научна и научно-приложна работа в областта на своята специалност.

Квалификационната характеристика на специалност "Логопедия" за ОКС "Магистър" ("Логопедичен мениджмънт при гласови и плавностни нарушения на речта") с професионална квалификация "логопед" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование на Република България, със Световните и Европейски стандарти за обучение на студенти по логопедия, с Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски", и с Националната квалификационна рамка (Решение на МС № 96/02.02.2012 г.). Предназначена е за обучение на студенти, завършили ОКС "Бакалавър" от специалност "Логопедия".

Квалификационната характеристика е приета на Катедрен съвет на катедра „Логопедия“ на 22.04.2010г., Протокол № 17, на ФС на ФОЗС на 07.12.2010 г., Протокол № 9 и утвърдена от АС на ЮЗУ „Неофит Рилски“ на 05.01.2011 г., Протокол № 28.

Изменена и допълнена на КС на катедра „Логопедия“ на 25.03.2013 г., Протокол № 4, на ФС на ФОЗС на 25.03.2014 г., Протокол № 8 и утвърдена от АС на ЮЗУ „Неофит Рилски“ на 28.05.2014 г., Протокол № 29; изменена и допълнена на КС на катедра „Логопедия“ на 05.06.2018 г., Протокол № 6, на ФС на ФОЗЗГС на 11.06.2018 г., Протокол № 18 и утвърдена от АС на ЮЗУ „Неофит Рилски“ на 13.06.2018 г., Протокол № 30.

УЧЕБЕН ПЛАН

<u>Първи семестър</u>	<u>ECTS</u>	<u>Втори семестър</u>	<u>ECTS</u>
1. Медицински аспекти на гласовите нарушения	5.0	1. Логопедичен мениджмънт на гласовите нарушения – II част	3.0
2. Статистически методи в логопедичната работа	5.0	2. Логопедичен мениджмънт на нарушения на плавността на речта	4.0
3. Логопедичен мениджмънт на гласовите нарушения – I част	6.0	3. Избираема дисциплина от II група	2.0
4. Медицински, психологични и лингвистични аспекти на нарушенията на плавността на речта	5.0	4. Клинична логопедична практика	6.0
5. Избираема дисциплина от I група	3.0	Дипломиране – защита на дипломна работа	15.0
6. Клинична логопедична практика	6.0		
Избираеми дисциплини от I група (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини от II група (студентите избират една дисциплина)	
1. Рехабилитация и мениджмънт при лица с ларингектомия	3.0	1. Заекване в ранното детство	2.0
2. Фамилна комуникация и адаптация при лица с гласови нарушения	3.0	2. Генетични аспекти на нарушения на плавността на речта	2.0
3. Диагностика на гласа и гласовите нарушения	3.0		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО КРЕДИТИ ЗА ЦЕЛИЯ ПЕРИОД НА ОБУЧЕНИЕ:: 60

ОПИСАНИЕ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

I. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

МЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ НА ГЛАСОВИТЕ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Програмата по учебната дисциплина „Медицински аспекти на гласовите нарушения“ се състои от лекции, семинари и практически упражнения. Изучава се в рамките на един семестър. Предназначен е за студенти от магистърска програма по Логопедия (дипломирани бакалаври по специалност Логопедия).

Целта на курса е да се разширят и задълбочат знания за (1) медицинските специалности, изучаващи гласовата патология; (2) медицинските процедури, прилагани при гласовите нарушения; (3) хирургични процедури и техники, прилагани при гласова патология и др.; (4) специфичните характеристики на гласа.

Умения: да разпознават и разчитат данни за (1) честотата на гласа; (2) интензитет; (3) качество; (4) гласови регистри, които ще им бъдат необходими в процеса на диагностика и терапия на различни видове гласови нарушения.

Очаквани резултати: Известно е, че логопедът работи с лица с гласови нарушения и той следва да бъде компетентен по въпроси от медицинската тематика в тази област. Той следва да придобие знания за компетентен мениджмънт на пациентите с гласова патология и да разбира термините и процедурите, включени в медицинския мениджмънт.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Оториноларингология, Неврология, Психиатрия, Психология, Обща патология.

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ В ЛОГОПЕДИЧНАТА РАБОТА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра „Информатика“, Факултет „Природо-математически факултет“

Анотация:

Курсът „Статистически методи в логопедията“ цели да запознае студентите с възможностите на специализирани статистически пакети за обработка на експериментални данни и прилагането им в практиката. В курса са включени основни принципи за моделиране на емпирични данни и възможностите на

съвременните технологии за тяхната реализация (MS EXCEL, SPSS and STATISTICA и др.).

Цели на учебната дисциплина:

- да даде на студентите теоретични познания за съвременни приложни програми, както и спецификата на тяхното използване;
- да даде на студентите знания за създаване на коректни статистически модели и развие умения за тяхното прилагане;
- да запознае студентите със съвременни подходи за прилагане на статистически методи при изследвания в областта на логопедията.

Задачи - формиране на навици за:

- проектиране и моделиране на практически задачи със средствата на статистиката;
- разработване на модели за статистически анализ на данни в предметната област;
- обработка и анализ на реални статистически данни.

Методи на преподаване: Лекции, беседа, дискусия, интерактивни методи

Очаквани резултати: След успешното завършване на курса студентите следва да:

- познават принципите за прилагане на съвременните технологии за статистически анализ на данни;
- умеят да създават модели за статистическа обработка на данни;
- познават и умеят да прилагат статистически процедури със съвременни статистически пакети – създаване, параметризиране, редактиране, вход и изход.

ЛОГОПЕДИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ НА ГЛАСОВИТЕ НАРУШЕНИЯ – I и II част

ECTS кредити: 5/ 3

Седмичен хорариум: 2л+2су+1пу/1л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: първи/ втори

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Учебната дисциплина се състои от лекции, семинари и практически упражнения се изучава в рамките на два семестъра.

Предназначен е за студенти от магистърска програма по Логопедия.

Целта на курса е да се формират задълбочени теоретични и практически знания за (1) определението, (2) етиологията, (3) класификацията, (4) симптоматиката, (5) диагностиката и диференциална диагностика (6) логопедичната работа при лица с гласови нарушения.

Умения: (1) да правят логопедична диагностика и диференциална диагностика на гласовите нарушения; (2) да могат да прилагат модерни терапевтични подходи и корекционни техники, но в контекста на популярни програми и модели на поведенчески интервенции при горепосочените нарушения.

Специфичните компетенции за студентите са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект Network for tuning standards and quality of education nprogrammes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, свързани с диагностиката и идентификацията на гласовите нужди на клиента:

- Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при гласовите нарушения (ГН)
- Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на ГН
- Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на средата върху клиентите с ГН
- Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката на гласа, внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни
- Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с ГН
- Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация при ГН
- Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента с ГН.
- Специфични компетенции, свързани с планиране и приложение на интервенциите:
  - Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи при ГН
  - Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи при ГН
  - Да дискутира дългосрочни данни от терапията на ГН и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия е подходяща за него
  - Да подбира и планира подходяща и ефективна терапевтична интервенция/и при ГН в които да включи важни лица от средата на клиента
  - Да разбира и познава ролята на други членове на интер-трансдисциплинарния екип и да създава терапевтичен план, съгласуван с тях, характерен за ГН
  - Да имплементира подходящи терапевтични техники при ГН като използва необходимите нагледни материали и инструментално оборудване – Real time pitch, Real time EEG, Voice range profile, Facilitator, FAF
  - Да може да взема решения за започване, продължаване или прекъсване на приложението на дадена терапевтична техника,

характерна за ГН в зависимост от получените резултати като записва коректно получените данни

- Да документира коректно практиката си, както и промените в терапията при ГН
- Да събира информация, включително качествени и количествени данни за да оценява ефективността на логопедичната интервенция при ГН
- Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция при ГН.
- Специфични компетенции, свързани с превенцията на КН:
- Да осъществява профилактика на фонационните нарушения – правилно гласово поведение в различна среда.
- Специфични компетенции, свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:
- Да разбира професионалната роля на логопеда
- Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на гласовата патология.

Очаквани резултати: да могат да:

(1) диагностицират посочените видове гласови нарушения в учебната програма – става въпрос за логопедична диагностика по Boone, чрез приложение на Visi Pitch IV; MDVP; Real Time EGG Analysis, Real Time Spectrogram, Real Time Pitch:

(2) да правят диференциална диагностика на видовете гласови нарушения;

(3) да прилагат ефективно логопедични и фонопедични техники за гласова ортофонична терапия;

(4) да могат да правят постановка на гласа чрез приложение на Voice range profile.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Студентът да е завършил бакалавърска степен по Логопедия и да е изучавал учебни курсове като “Фониатрия”, “Оториноларингология”, “Аудиология” и “Фонационни нарушения”.

МЕДИЦИНСКИ, ПСИХОЛОГИЧНИ И ЛИНГВИСТИЧНИ АСПЕКТИ НА НАРУШЕНИЯТА НА ПЛАВНОСТТА НА РЕЧТА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Катедра „Психология“, Факултет „Философски факултет“

Анотация:

Курсът по “Медицински, психологични и психолингвистични аспекти на нарушенията на плавността на речта“ цели обобщаването на всички онези знания, които трудно могат да се отнесат еднозначно към диспрозодичните разстройства на речта само от гледна точка на логопедията. Учебното съдържание е обособено в три модула.

Първият модул акцентува върху заболяванията, психо-физиологичните и неврологични проблеми, свързани с етиологията, наследствената обремененост и болестната уязвимост на децата със заекване и запъване.

Вторият модул е фокусиран върху личностните особености на заекващите, с акцент върху тяхното социализиране, корекция на поведението и укрепване на самочувствието и "Аз-а" като най-уязвими аспекти на тяхната личност.

Третият модул е свързан с най-новите теории и изследователски находки относно природата и патофизиологичните механизми, лежащи в основата на появата и персистирането на нарушенията на плавността на речта, с акцент върху заекването като най-разпространеното и личностно и социално най-значимото плавностно нарушение.

Курсът по “Медицински, психологични и психолингвистични аспекти на нарушенията на плавността на речта“ е свързан тематично с всички учебни курсове, които включват познания върху медицински, психологични и лингвистични аспекти на езика и речта.

Цели на учебната дисциплина:

- Да се изяснят паралогопедичните аспекти в съвременните теории за заекването, запъването и другите плавностни нарушения;
- Да се познава спецификата на личностното развитие на субектите с нарушения на плавността на речта;
- Да се изяснят проблемите, свързани със социализацията и социалното функциониране на субектите с нарушения на плавността на речта
- Студентите да придобият необходимите знания за диференциране логопедичните от другите проблеми, но без това да се отразява на комплексния терапевтичен подход;
- Студентите да умеят да провеждат консултативна дейност по повод усложнения в социализацията и адаптацията на субектите с плавностни нарушения.

Очаквани резултати:

С изучаването на курса по “Медицински, психологични и психолингвистични аспекти на нарушенията на плавността на речта“ студентите ще усвоят необходимите знания за паралогопедичните аспекти на плавностните нарушения и свързаните с тях базисни умения за диагностициране, консултиране и терапия на субектите, страдащи от нарушения на плавността на речта.

Предметни връзки с другите учебни дисциплини:

Курсът се базира върху широк спектър от теоретични знания и практически умения, усвоени в бакалавърската образователна степен, като особено важни са връзките с учебната дисциплина Невропсихология и Невролингвистика, Психология на аномалното развитие. Всичко това ще послужи за практическа

основа на курса, която да се развие в определени нови и интеративни знания и умения на студентите. Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, мотивите и интересите към учебната дисциплина се явяват важни фактори за постигане на целите и задачите на този учебен курс. За установяване на входното равнище на студентите се предвижда провеждане на устни беседи и в зависимост от показаното равнище се предвижда актуализация на съдържанието, обема и дълбочината на разглежданите теми, както и методите на преподаване.

ЛОГОПЕДИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ НА НАРУШЕНИЯ НА ПЛАВНОСТТА НА РЕЧТА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Учебната дисциплина „Логопедичен мениджмънт на нарушенията на плавността на речта“ се състои от лекции и семинари, и се изучава в рамките на един семестър. Съдържа две обособени части – едната разглежда проблеми на заекването и запъването, а втората – различните видове нарушени плавности, цитирани по-долу в изложението.

Предназначен е за студенти от магистърска програма по Логопедия (дипломирани бакалаври по специалност Логопедия).

Целта на курса е да се формират задълбочени теоретични знания за (1) началните етапи и планирането на логопедичния мениджмънт, (2) подходите за логопедична работа, (3) дизайна на логопедично въздействие при следните нарушения на плавността на речта:

- Заекване
- Запъване
- Неврогенни дисфлуентности
- Психогенна дисфлуентност
- Tourette syndrome
- Лингвистично нарушена плавност
- Придобита нарушена плавност вследствие ларингектомия.

Умения: (1) да правят логопедична диагностика и диференциална диагностика на плавностните нарушения; (2) да могат да прилагат модерни терапевтични подходи и корекционни техники, но в контекста на популярни програми и модели на поведенчески интервенции при горепосочените нарушения.

Специфичните компетенции за студентите са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните

специфични компетенции, свързани с диагностиката и идентификацията на комуникативните нужди на клиента:

- Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при нарушения на плавността на речта (НПР)
- Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на НПР
- Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на следата върху клиентите с НПР
- Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни за НПР
- Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с НПР
- Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация за НПР
- Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента с НПР.
- Специфични компетенции, свързани с планиране и приложение на интервенциите:
  - Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи при НПР
  - Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи при НПР
  - Да дискутира дългосрочни данни от терапията и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия при НПР е подходяща за него
  - Да подбира и планира подходяща и ефективна терапевтична интервенция/и в които да включи важни лица от средата на клиента с НПР
  - Да разбира и познава ролята на други членове на интер-трансдисциплинарния екип и да създава терапевтичен план, съгласуван с тях
  - Да имплементира подходящи терапевтични техники, характерни за НПР като използва необходимите нагледни материали и инструментално оборудване – DAF, Facilitator, Easy speech system
  - Да може да взема решения за започване, продължаване или прекъсване на приложението на дадена терапевтична техника при НПР в зависимост от получените резултати като записва коректно получените данни
  - Да документира коректно практиката си, както и промените в терапията при НПР
  - Да събира информация, включително качествени и количествени данни за да оценява ефективността на логопедичната интервенция при НПР
  - Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция при НПР.

Специфични компетенции, свързани с превенцията на нарушената плавност:

- Да осъществява профилактика на НПР.

Специфични компетенции, свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:

- Да разбира професионалната роля на логопеда
- Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на терапията при НПР.

Очаквани резултати: (1) да провежда ефективен логопедичен мениджмънт при нарушенията на плавността на речта, разгледани в учебния курс; (2) да прилага модерни компютъризирани софтуерни продукти за диагностика и логопедична работа като DAF, Facilitator, Respiration & Perception Simulation Program, Model 5152

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Студентът да е завършил бакалавърска степен по Логопедия и да е слушал курс по "Нарушения на плавността на речта"

II. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

РЕХАБИЛИТАЦИЯ И МЕНИДЖМЪНТ ПРИ ЛИЦА С ЛАРИНГЕКТОМИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс по "Рехабилитация и мениджмънт при лица с ларингектомия" има за задача да предостави на студентите от специалност "Логопедия", магистърска степен, широк кръг от познания за провежданата рехабилитация при ларингектомирани.

Целта на курса е да се формират у студентите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно определения, етиология, патогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика на фонационните нарушения.

Умения и навици: да могат да идентифицират фонационните нарушения, да ползват своевременно консултациите с фонаиатъра, да изграждат нагласа и потребност за мениджмънт на гласовата патология в екип.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Предложеният курс има връзка с дисциплините от медицинския модул, включени в учебния план на специалността.

ФАМИЛНА КОМУНИКАЦИЯ И АДАПТАЦИЯ ПРИ ЛИЦА С ГЛАСОВИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Учебната дисциплина "Фамилна комуникация и адаптация при лица с гласови нарушения" осигурява важна част от професионалната компетентност на магистър-логопеда-умението да взаимодейства със семейства на лица с гласова патология, с оглед възстановяване или евентуално запазване на благополучен фамилен статус, както и превръщане на семейството като партньор в интервенциите.

Акцентира се върху същността на явленията адаптация и комуникация, върху семейството с определени роли, функции, приоритети, проблеми - в контекста на системния подход и теорията на семейния жизнен цикъл (етапите в развитието на семейството). Предложени са модели за семейна диагноза, базирани на разбиране на семейните интеракции; изследване, оценка, интервенции и планиране на грижи; осъществяване на комуникация с останалите институции; изграждане на партньорски отношения със семейството при работа по отделните случаи с гласова патология.

Целта на курса е студентите да придобият знания за структурата и динамиката на семейната система в норма и дезадаптация, принципите и подходите за оценка на проблеми в семейството; моделите на семейната диагноза, умения за работа със семейства на лица с гласови и плавностни нарушения на речта, както и запознаване със съвременните подходи за семейни интервенции и консултиране.

Умения: за оценка относно верността на преживяваната критична ситуация и очертаващият се изход от нея, за идентификация на явленията комуникация и адаптация в норма и патология и тяхното специфично разгръщане при случаи на гласова патология в условията на семейството.

Очаквани резултати: да се изгради разбиране от необходимостта за придобиване на знания и умения за ефективна работа със семейства и институции и ключовата роля на логопеда в този процес.

Предварителни условия: Необходими са основни познания по комуникативни нарушения, гласова патология, обща психология, психология на развитието, клинична психология, психопатология.

ДИАГНОСТИКА НА ГЛАСА И ГЛАСОВИТЕ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс по "Диагностика на гласа и гласовите нарушения" има за задача да предостави на студентите от специалност "Логопедия", магистърска степен, широк кръг от познания в областта на развитието на гласа и идентификацията на гласовите нарушения, на методите за изследване и регистрация на гласовата функция, като се базира на усвоени по други учебни дисциплини знания и цели тяхното надграждане.

Целта на курса е да се формират у студентите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно определения, етиология, патогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика на гласовите нарушения.

Умения и навици: да могат да идентифицират гласовите нарушения, да ползват своевременно консултациите с фониятъра и при необходимост с други специалисти, да изграждат нагласа и потребност за мениджмънт на гласовата патология в екип.

Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (*Network for tuning standards and quality of education nprogrammes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network*). Студентите, преминали успешно обучението си по тази учебна дисциплина трябва да усвоят следните специфични компетенции: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: предложеният курс има връзка с дисциплините от медицинския модул, включени в учебния план на специалността и със задължителните дисциплини „Фонационни нарушения“ и „Логопедичен мениджмънт на гласовите нарушения“.

ЗАЕКВАНЕ В РАННОТО ДЕТСТВО

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс от лекции и семинари се изучава в рамките на един семестър. Предназначен е за студенти от магистърска програма по Логопедия (дипломирани бакалаври по специалност Логопедия). Предложеният курс съдържа една обособена част: ранно заекване.

Целта на курса е да се обогатят и задълбочат знанията на студентите относно заекването в ранното детство по отношение на диагностичните и терапевтичните методи, свързани с работата на логопеда.

Умения: да усъвършенстват уменията си по отношение на прилагането на (1) тестове за диагностика и диференциална диагностика, (2) методи и техники за логопедична работа/терапия, (3) тестове и методи за оценяване на ефективността от логопедичната работа при заекване, възникнало в ранното детство.

Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (*Network for tuning standards and quality of education nprogrammes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network*). Студентите, преминали успешно обучението си по тази учебна дисциплина трябва да усвоят следните специфични компетенции: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на нарушението и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на детето и значимите други.

Очаквани резултати: да могат да диференцират заекването от нормално нарушената плавност на речта; да поставят правилна диагноза и да определят степен на тежест на заекване; да класифицират нарушението и да разграничават субтипове заекване; да оценят възможностите за спонтанно възстановяване; да изберат подходяща терапевтична програма; да събират количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; да разбират понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Студентът да е завършил бакалавърска степен по Логопедия и да е слушал лекции по Нарушения на плавността на речта.

ГЕНЕТИЧНИ АСПЕКТИ НА НАРУШЕНИЯ НА ПЛАВНОСТТА НА РЕЧТА

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс от лекции и семинари се изучава в рамките на един семестър. Предназначен е за студенти от магистърска програма по Логопедия (дипломирани бакалаври по специалност Логопедия).

Предложеният курс съдържа една обособена част: генетика при заекване. През последните години основно се засили интересът на учените към генетичното влияние върху заекването.

Целта на курса е да се разширят и задълбочат знанията и уменията на студентите за (1) влиянието на най-съвременните генетични изследвания върху изучаване на заекването и (2) нови и задълбочени познания за някои генетични синдроми, свързани с нарушения на плавността на речта като:

- Down синдром
- Fragile x синдром
- Prader Willi синдром
- Tourette синдром
- Turner синдром
- Псевдофиброматоза тип 1

Очаквани резултати да прилагат на практика специфичните знания, получени в рамките на този курс.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Изисква се студентите да са изучили общ курс по “Медицинска генетика” в бакалавърската си програма.